

Jakelussa mainitut

Tuloksellisuustarkastuskertomus 1/2015 Viennin rahoitus

Jälkiseurantaraportti

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tehnyt jälkiseurannan viitekohdassa mainitusta tarkastuksesta. Jälkiseurantaraportissa selvitetään, mihin toimiin tarkastuskertomuksessa annettujen suositusten ja muiden kannanottojen johdosta on ryhdytty. Raportin tietoja hyödynnetään viraston tarkastustoiminnan suunnittelussa sekä laadittaessa tarkastusviraston vuosikertomusta eduskunnalle.

1 Jälkiseurannan toteutus

Viennin rahoitukseen kohdistuneessa tarkastuksessa todettiin valtion vastuiden kasvaneen nopeasti. Luototuksen siirryttyä Finnveran vastuulle valtion vastuiden määrä ei enää ilmennyt suoraan talousarviosta, jolloin riskinä oli läpinäkyvyyden vaarantuminen ja valtion kokonaisvastuiden hämärtyminen. Lisäksi tarkastuksen mukaan suomalaisen intressin määrittely oli tapauskohtaista ja Finnveran ulkoinen tarkastus puutteellista.

Jälkiseurannassa kiinnitettiin huomiota tarkastuskertomuksessa esitettyjen suositusten perusteella seuraaviin kysymyksiin:

1. Onko tarkastuksen jälkeen selvennetty sitä, mitä suomalaisella intressillä tarkoitetaan, eli minkälaisissa tapauksissa viennin rahoitusta voidaan perustella sillä, että se tukee työllisyyden ja verotulojen kasvattamistavoitteita?
2. Onko huolehdittu, että Finnveran toimintaa valvotaan siten, että lainsäädännön tavoite luottolaitosvalvonnan periaatteiden mukaisesta valvonnasta toteutuu?
3. Onko muodostettu näkemys siitä, missä määrin vienninrahoituksen vastuita voi ja on tarkoituksenmukaista edelleen laajentaa?
4. Onko valtion talousraportoinnissa kehitetty raportointia valtion vastuista siten, että se antaa niistä oikean ja riittävän kuvan riippumatta siitä muodostuvatko vastuut talousarvioletalouden piirissä vai muuten?

Jälkiseuranta toteutettiin lähettämällä selvityspyyntö työ- ja elinkeinoministeriölle (kysymykset 1–3) ja valtiovarainministeriölle (kysymykset 3–4). Kohteilta saadun selvityksen lisäksi perehdyttiin raportointiasiakirjoihin, säädösmuutoksiin ja tarkastusviraston finanssipolitiikan tarkastuskertomukseen 4/2018 Julkisyhteisöjen ehdolliset vastuut. Jälkiseuranta toteutettiin suunnitelman mukaisesti.

2 Jälkiseurannan havainnot

Vienninrahoitukseen liittyvää suomalaisen intressin käsitettä on selvennetty

Tarkastuskertomuksen kannanotoissa suositeltiin että, työ- ja elinkeinoministeriön tulisi selventää, mitä suomalaisella intressillä tarkoitetaan. Ministeriön olisi määriteltävä, missä tapauksissa vienninrahoitus on perusteltavissa työllisyys- ja verotulojen kasvattamistavoitteiden tukemiseksi.

Jälkiseurantaa varten antamassaan selvityksessä työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että valtioneuvoston asetukseen julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta (1546/2011) on lisätty

uusi 1 a § suomalaisesta intressistä, joka on tullut voimaan 1.1.2017. Samoin 1.1.2017 alkaen on muutettu suomalaista intressiä käsittelevää kohtaa vientitakuutoiminnassa noudatettavista periaatteista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (558/2001). Muutoksen jälkeen kohta vastaa vientiluottoasetuksen määrittelyä suomalaisesta intressistä kuitenkin siten, että siinä huomioidaan instrumenttien luonteesta ja soveltamistilanteesta johtuvat erot.

Ministeriön mukaan näin ollen suomalaisen intressin sisältöä on selvennetty sekä vientiluottoasetuksessa että vientitakuuasetuksessa. Sisältö on muutettu vastaamaan niitä vaatimuksia, jotka johtuvat yritystoiminnan globaalista kehityksestä ja arvoketjujen pilkkoutumisesta. Uudistuksen perusteella Finnvera Oyj on laatinut ohjeet, jotka selkeyttävät suomalaisen intressin tulkintaa ja toimeenpanoa.

Kotimaisuusastetta koskeva arviointi muodostaa kolme vaihetta. Jos viejä ilmoittaa yksittäisen vientihankkeen kotimaisuusasteeksi yli yksi kolmasosan vientiluoton määrästä tai 27 prosenttia vientihankkeen arvosta, täyttyy kotimaisuusaste suoraan. Jos se ei täyty, voi viejä esittää sen joko edellisen vuoden aikana toteutuneiden vientikauppojen yhteenlaskettuna kotimaisuusasteena tai yrityksen tuotteiden keskimääräisenä kotimaisuusasteena. Lisäksi pienen- ja keskisuuren yrityksen suomalainen intressi täyttyy erikseen, jos yrityksen tavoitteena on kasvu ja kansainvälistyminen, vaikka se ei täytä edellä mainittuja edellytyksiä. Jos viejän toiminta kokonaisharkinnan nojalla hyödyttää merkittäväällä tavalla taloudellista kehitystä Suomessa eikä viejä kykene ilmoittamaan etukäteen viennin kotimaisuusastetta, suomalainen intressi todennetaan yrityksen laatiman vuosiselvityksen perusteella.

Työ- ja elinkeinoministeriö kertoo selvityksessään, että syksyllä 2017 tilattiin valtioneuvoston kanslian koordinoima valtioneuvoston yhteisen selvitys- ja tutkimustoiminnan hanke (TEAS-hanke), jonka ohjausryhmä koostui valtiovarainministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön ja valtioneuvoston kanslian edustajista. Hankkeen tarkoituksena oli tuottaa päätöksenteon tueksi kattavampaa tietopohjaa suurten vientirahoitushankkeiden vaikutusmekanismeista ja taloudellisista vaikutuksista. TEAS-hankkeen keskeisin tuotos on kvantitatiivinen analyysi vientirahoituksen laajasta taloudellisesta merkityksestä. Hanke on todentanut ensimmäistä kertaa alihankintaverkostoon kohdistuneen selvityksen kautta, että suurilla vientihankkeilla on merkittäviä positiivisia elinkeinopoliittisia vaikutuksia.

Jälkiseurantaa varten keväällä 2018 antamassaan selvityksessä työ- ja elinkeinoministeriö ilmoittaa, että ministeriön omana tutkimus- ja selvityshankkeena (TUSE-hanke) kehitettiin arviointikehikko, joka soveltuu vienninrahoitushankkeiden taloudellisten vaikutusten arviointiin. Arvioinnin on tarkoitus tukea rahoitukseen myöntämiseen liittyvää päätöksentekoa, ja arviointikehikon pilotointi on tarkoitus aloittaa seuraavissa suurissa hankkeissa.

Jälkiseurannan perusteella on todettavissa, että suomalaisen intressin käsitettä on täsmennetty muuttamalla säädösten sisältöä. Lisäksi Finnvera on omassa ohjeistuksessaan pyrkinyt selkeyttämään tulkintaa. Päätöksenteon tietoperustan muodostamiseksi ja vientirahoitushankkeiden taloudellisten- ja elinkeinopoliittisten vaikutusten arvioimiseksi on myös tehty kehitystyötä.

Ministeriö kehittää Finnveran luottolaitosvalvonnan periaatteiden mukaista valvontaa

Tarkastuksen kannanotoissa kiinnitettiin huomiota Finnveran toiminnan valvontaan ja työ- ja elinkeinoministeriön suositeltiin huolehtivan, että lainsäädännön tavoite luottolaitosvalvonnan periaatteiden mukaisesta valvonnasta toteutuu.

Työ- ja elinkeinoministeriö kertoo antamassaan selvityksessä Finnveran valvonnasta seuraavaa: Valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain (443/1998) mukaan Finnvera Oyj:n rahoitusvalvonnassa tulee soveltuvin osin ottaa huomioon ne periaatteet, joita Finanssivalvonta noudattaa luottolaitoksia valvoessaan. Samaisen lain mukaan Finnvera Oyj:n valvonta kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle, ja ministeriön työjärjestyksessä Finnveran rahoitusvalvonta on määrätty tarkastus- ja auditointi -vastuualueen tehtäväksi.

Valtiontalouden tarkastusviraston finanssipolitiikan tarkastuskertomuksessa Julkisyhteisöjen ehdolliset vastuut (4/2018) todetaan seuraavaa: Finnveran ulkoista rahoitusvalvontaa hoitavalla työ- ja elinkeinoministeriön sisäisellä tarkastuksella ei ole ollut ajantasaista suunnitelmaa valvonnan sisällöstä. Käytännössä valvonta on rajautunut Finnveran toimittamien raporttien läpikäyntiin ja joihinkin tapaamisiin sekä yksittäisiin tarkastuksiin. Valvonnan suunnittelemattomuus ja noudatettavien periaatteiden määrittelemättömyys ovat vaikeuttaneet lainmukaista valvontaa.

Työ- ja elinkeinoministeriön selvityksen mukaan tarkastus- ja auditointi -vastuualue on 5.3.2018 päivättyssä päätöksessään määritellyt valvonnan pohjaksi Finnvera Oyj:n rahoitusvalvonnassa sovellettavat Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet. Tarkoituksena on, että vastuualue käy kyseisten määräysten ja ohjeiden soveltamista vielä läpi myös Finnveran kanssa. Yhtiön sisäisiä valvontajärjestelmiä, taloudellista kehitystä ja riskiasemaa vastuualue arvioi erityisrahoitustoimialan näkökulmasta. Soveltaessaan ohjeita rahoitusvalvonnan tavoitteena on pyrkiä havainnollistamaan Finnvera Oyj:n toiminnasta valtiolle aiheutuvaa kokonaisriskiä huomioiden samalla Finnvera Oyj:n toiminnan erityispiirteet.

Rahoitusvalvonnan pohjaksi on tarkastus- ja auditointi -vastuualueen tilauksesta luotu Finnvera Oyj:n toimintaympäristöön soveltuva ICAAP-arviointikehikko. Kehikko perustuu Finanssivalvonnan ohjeiden ja standardien soveltamiseen, ja se antaa tarvittavan sisältörungon sekä järjestelmällisen lähestymistavan valvojan arvioinnin suorittamiseksi. Arviointikehikkoa tullaan soveltamaan vuosittain Finnvera Oyj:n vakavaraisuusarvioinnin arviointiin, ja se ottaa huomioon myös Finnvera Oyj:n vientitakuu- ja erityisrahoitustoiminnan sekä muut relevantit vastuut, jotka tulevat viime kädessä valtion kannettavaksi.

Rahoitusvalvontaa ja valvojan arviointia (SREP-arviointi) varten tarkastus- ja auditointi -vastuualue on kehittänyt arviointikehikon tai -mallin. Sen suorittaman valvojan arvion tavoitteena on arvioida Finnvera Oyj:n vakavaraisuutta, likviditeetin riittävyyttä, riskejä sekä luotettavan hallinnon järjestämistä. Ensimmäinen SREP-arviointi (26.10.2018) perustuu KPMG:n laatimaan Finnvera Oyj:n vakavaraisuuden hallinnan riippumattomaan arviointiin (ICAAP-arvio), vakavaraisuuden hallinnasta toimitettuihin tietoihin sekä muuhun raportoituun ja arvioinnin yhteydessä saatuun informaatioon. Arviossa on hyödynnetty myös yhtiön normaalin raportointivelvoitteen mukaisesti tarkastus- ja auditointi -vastuualueelle kevään 2018 aikana toimittamia raportteja.

Selvityksen mukaan jatkossa vakavaraisuuden kokonaisarviointin rungon muodostavat toistensa kanssa läheisessä vuorovaikutussuhteessa toimivat valvottavan (Finnvera Oyj:n) itsearviointi vakavaraisuudenhallintaprosessista (ICAAP-arvio) ja valvojan arviointiprosessi (SREP).

Jälkiseurannan perusteella työ- ja elinkeinoministeriön tarkastus- ja auditointi -vastuualue on parhailaan toteuttamassa tarkastuskertomuksen suosituksissa esitetyn mukaista valvontaprosessia. Tätä prosessia tukee valvottavan oma itsearviointi vakavaraisuudestaan. Vaikuttaa siltä, että myös tarkastusviraston finanssipolitiikan tarkastuskertomuksessa Julkisyhteisöjen ehdolliset vastuut (4/2018) esitettyjä puutteita pyritään nyt korjaamaan.

Viennin rahoituksen vastuut ovat kasvaneet, valtuuksien korotusvaran tarkkaa määrittelyä ei nähdä tarpeelliseksi

Tarkastuskertomuksessa suositeltiin, että valtiovarainministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön tulisi muodostaa näkemys siitä, missä määrin vienninrahoituksen vastuita voidaan ja toisaalta on tarkoituksenmukaista edelleen laajentaa.

Valtiovarainministeriö toteaa selvityksessään viennin rahoituksen vastuiden nousseen huomattavasti tuloksellisuustarkastuskertomuksen antamisen jälkeenkin. Eurooppalaisittain tarkasteltuna Suomen valtiontakausten ja -takuiden määrä suhteessa bruttokansantuotteeseen on korkealla tasolla. Eurostatin keräämän vuoden 2016 aineiston mukaan Suomen valtiontakausten määrä suhteessa kokonaistuotantoon on noin 18 prosenttia, joka on EU-maiden korkein. Suomen valtiontakausten kannan kasvu on

ollut viime vuosina nopeaa. Sen vuoksi takausvastuiden mahdollisia uusia kasvupaineita on tarkasteltava kriittisesti.

Sekä valtiovarainministeriön että työ- ja elinkeinoministeriön selvityksen mukaan työ- ja elinkeinoministeriö on asettanut (26.11.2018) työryhmän kehittämään julkista vienninrahoitusta. Sen on tarkoitus käsitellä muun muassa valtion vastuiden kehitystä ja valtuuksien riittävyttä sekä muodostaa strateginen näkemys ja ehdotus vienninrahoitusjärjestelmän kehittämistarpeesta lähivuosina ottaen huomioon toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset ja kehitysnäkymät. Työryhmän toimikausi on 26.11.2018 –31.5.2019, ja se koostuu työ- ja elinkeinoministeriön lisäksi valtiovarainministeriön, Valtiokonttorin ja Finnvera Oyj:n edustajista.

Työ- ja elinkeinoministeriön selvityksen mukaan ministeriö on aiemmin katsonut, että vastuiden tulee olla yhteydessä kysyntään: kysynnän kasvaessa on myös valtuuskorotukset nähty tarpeellisiksi. Rahoituksen kysynnän rajoittamista on selvitetty, mutta sen toteuttaminen on haastavaa. Tässä suhteessa on otettava huomioon, että Finnveran vienninrahoitusta koskeva päätöksenteko, vientitakuiden ja vientiluottojen myöntäminen, on julkinen hallintotehtävä. Myöntämiskriteerien olisi oltava eri toimialoille ja yrityksille keskenään yhdenvertaisia.

Ministeriön käsityksen mukaan keino kysymyksen ratkaisemiseksi olisi pyrkiä siihen, että rahoituskysyntä kohdistuisi enenevässä määrin myös yksityiselle rahoitussektorille. Jotta kysyntä kohdistuisi pankkeihin ja muihin yksityissektorin rahoituslaitoksiin, tulisi vientiluottolaitosten tarjoaman rahoituksen hinnan ja muiden ehtojen olla nykyistä lähempänä markkinaehtoisia luottoehtoja.

Työ- ja elinkeinoministeriön selvityksen mukaan Finnveran toimintaan liittyvän valtion vientitakuuvastuiden enimmäismäärä on säädetty laissa. Tällä hetkellä se on 27 miljardia euroa. Ministeriön mukaan ei ole tarkoituksenmukaista määrittää ja/tai jäädä etukäteen valtuuksien korotusvaraa tulevana vuosina. Valtuuksien käyttöä seurataan jatkuvasti ja tarvittaessa pyritään ennakoimaan tuleva kehitys. Ministeriö seuraa säännöllisesti vastuiden ja riskipuskurien riittävyttä.

Ministeriön selvityksessä todetaan, että jos esimerkiksi rajoitettaisiin vientitakuiden enimmäismäärää, se saattaisi rajoittaa talouskasvua vähentyvinä työpaikkoina, vientituloina ja jalostusarvon laskuna. Keskeiset jo nyt globaalisti toimivat vientiyrietykset saattaisivat myös harkita pääkonttorin, innovaatiotoiminnan sekä tuotannon siirtämistä pois Suomesta. Myös alihankintaverkoston yritysten toiminta saattaisi hankaloitua. Työ- ja elinkeinoministeriö näkeekin tarpeelliseksi kehittää järjestelmää toiminnallisesti.

Jälkiseurannan perusteella tällä hetkellä vallitsee tarkastusajankohtaa vastaava tilanne. Työ- ja elinkeinoministeriö ei näe tarpeelliseksi etukäteen määritellä, missä määrin viennin rahoituksen vastuita voi ja on tarkoituksenmukaista edelleen laajentaa.

Raportointia valtion vastuista on kehitetty

Tarkastuskertomuksessa esitettiin suositukseksi, että valtion talousraportointia kehitettäisiin. Raportoinnin tulisi antaa oikea ja riittävä kuva valtion vastuiden kokonaisuudesta riippumatta siitä, muodostuvatko vastuut talousarviotalouden piirissä vai muuten.

Valtiovarainministeriön kertoo selvityksessään, että valtion talousarviosta annetun asetuksen 68 a §:n 11.2.2016 tehdyn muutoksen (1 18/2016) yhtenä tavoitteena oli kehittää ja selkeyttää valtion taloudellisten riskien ja taseen ulkopuolisten vastuiden esittämistä. Pykälän 1. momentin 2. ja 4. kohdissa säädetään, että hallituksen vuosikertomukseen on otettava:

2) katsaus julkisen talouden ja valtiontalouden tilasta sekä arvio valtion toiminnan keskeisimmistä taloudellisista riskeistä ja niiden merkityksestä;

4) katsaus talousarvionalouden, valtion liikelaitosten ja talousarvion ulkopuolisten valtion rahastojen muodostaman kokonaisuuden tuottoihin ja kuluihin sekä varallisuusasemaan ja taseen ulkopuolisiin vastuisiin.

Asetuksen 12.2.2016 voimaan tullutta 68 a §:ää on sovellettu ensimmäisen kerran hallituksen vuosikertomukseen vuodelta 2015 muuten, mutta asetuksen 68 §:n 1 momentin 4. kohdassa säädettyä veloitetta ottaa vuosikertomuksen valtion talousarvionalouteen, liikelaitosten ja talousarvion ulkopuolisten rahastojen muodostaman kokonaisuuden sisältämät taseen ulkopuolisiin vastuut on sovellettu ensimmäisen kerran vuodelta 2016 laadittuun hallituksen vuosikertomukseen.

Valtiovarainministeriön määräyksiä valtion (TM 1601), kirjanpitoyksiköiden (TM 1603) sekä talousarvion ulkopuolisten valtion rahastojen (TM 1602) tilinpäätöksen liitteenä ilmoitettavista tiedoista on muutettu 19.1.2016. Muutoksilla on täsmennetty liitteessä 12 ”Valtiontakaukset, -takuut sekä muut monivuotiset vastuut” esitettäviä tietoja ja lisätty esitettävänä lisäinformaationa myönnettävissä oleva enimmäismäärä oikeiden ja riittävien tietojen esittämisen varmistamiseksi.

Valtiovarainministeriön selvityksen mukaan valtion (ja kirjanpitoyksiköiden) tilinpäätöksen liite 12 sisällön oikeellisuutta ja kattavuutta on kehitetty yhdessä Valtiokonttorin sekä suurimpien valtiontakauksia ja -takuita myöntävien toimijoiden kanssa. Tällä on pyritty erityisesti varmistamaan esitettävien tietojen oikeellisuutta aiempaa paremmin.

Lisäksi hallituksen vuosikertomuksen tilinpäätöslitteessä on esitetty vuoden 2016 kertomuksesta alkaen yhteenvetotaulukko ”Taseiden ulkopuoliset vastuut: talousarvionalous, rahastotalous ja valtion liikelaitokset”.

Yhteenvetona hallituksen vuosikertomuksessa 2017 on esitetty valtion vastuita seuraavasti:

- Hallituksen vuosikertomus; kohta 3.2.8. Valtiontalouden vastuut ja riskit (sisältää omana kohtanaan mm. Finnvera Oyj:n)
- Liite 2; valtion tilinpäätöksen liite 12 Valtion takaukset, -takuut sekä muut monivuotiset vastuut (tilintarkastetut luvut)
- Liite 2; luku 6 Valtiontalouden kokonaislaskelmat: tuotto- ja kululaskelma ja tase sekä taseen ulkopuoliset vastuut, sisältää yhteenvedon 6.4. Taseiden ulkopuoliset vastuut talousarvionalous, rahastotalous ja valtion liikelaitokset.

Valtiokonttori on lisäksi antanut 30.5.2016 kirjanpitoyksiköille määräyksen Valtiontakaus- ja valtiontakuumatietojen toimittamisesta Valtiokonttorille (VK/508/00.00.00.01/2016) sekä aloittanut valtion sisäisen vastuutietojen raportoinnin neljännesvuosittain. Tietojen keskitetyllä keräämisellä on pyritty varmistamaan, että valtion takauksiin ja -takuihin liittyvän analysointi- ja käsittelyprosessin kehitystyö voi jatkua.

Valtion talousarvioesityksen yleisperusteluissa on vuoden 2017 talousarviosta alkaen esitetty valtion takausten ja -takuiden yhteismäärät osana valtion kokonaistaseen tarkastelua. Raportointia on myös parannettu käyttämällä talousarvioesityksessä entistä ajantasaisempaa tietoa: vuodesta 2017 alkaen vertailu on perustunut kuluvaan vuoden kesäkuun tilanteeseen, kun aikaisemmin vertailussa käytettiin edeltävän vuoden lopun tilannetta.

Valtiovarainministeriö on lisäksi vuodesta 2015 alkaen laatinut ei-lakisäätteen asiantuntijaraportin, niin sanotun Riskikatsauksen. Katsauksessa voidaan harkinnanvaraisesti käsitellä valtion taloudellisia riskejä sekä menetelmällisesti että kattavuudeltaan. Katsausta uudistettiin hieman 2018, ja raportin kehitystyö jatkuu myös tulevina vuosina.

Valtiontalouden tarkastusviraston finanssipolitiikan tarkastuskertomuksessa Julkisyhteisöjen ehdolliset vastuut 4/2018 todetaan seuraavaa: Viime vuosina hallituksen vuosikertomuksessa ja sen liitteenä olevassa valtion tilinpäätöksessä vastuiden käsittely on kehittynyt kattavammaksi. Valtiovarainministeriö

on vuodesta 2015 lähtien laatinut vuosittain katsauksen valtion taloudellisista riskeistä ja vastuista. Tietojen oikeellisuutta tukee takaus- ja takuutietojen keruun ja raportoinnin keskittäminen Valtiokonttoriin.

Tarkastuskertomuksessa todetaan kuitenkin myös, että tiedot ehdollisten vastuiden riskien vaikutuksista taloudellisen aseman kehitykseen ja taloudenhoidon kestävyysasteeseen eivät kaikilta osin ole riittäviä. Ehdollisiin vastuisiin liittyvien riskien suuruus jää osin epäselväksi, koska riskien toteutumisen aiheuttamista menovaikutuksista ei esitetä kattavia skenaariolaskelmia, eivätkä tiedot toteutuneista tappioista ole kattavia. Lisäksi riskienarviointi on virastokohtaista, eikä riskiarvioiden vähimmäistietosisältövaatimuksia ole määritelty.

Jälkiseurannan perusteella voi todeta, että raportointia valtion vastuista on kehitetty viime vuosien aikana merkittävästi. Nykyiset säädökset ja määräykset antavat aiempaa paremmat edellytykset tuottaa oikeat ja riittävät tiedot vastuiden kokonaisuudesta.

3 Yhteenveto ja jatkotoimet

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että valtion toimet viennin rahoituksessa ovat olleet tarkoitukseenmukaisia. Tarkastuksessa havaittiin, että globaalin finanssikriisin 2008 jälkeen valtion vientitakuiden vastuukanta on kasvanut nopeasti. Valtion talousarviotaloudessa takausten merkitys on vähäinen, koska toiminta on organisoitu valtion talousarviotalouden ulkopuolelle. Tämän seurauksena toiminnan läpinäkyvyys on vaarantunut ja valtion kokonaisvastuiden määrä on hämärtynyt. Tarkastuksessa todettiin myös, että suomalaisen intressin määrittelyssä sekä Finnveran ulkoisessa valvonnassa on puutteita.

Jälkiseurannan perusteella suomalaisen intressin määrittelyssä ja valtion vastuiden raportoinnissa on tapahtunut selkeää, tarkastuskertomuksen suositusten mukaista kehitystä. Finnvera ei ole Finanssivalvonnan piirissä, mutta sen luottolaitosvalvonnan periaatteiden mukaisessa valvonnassa on parhaillaan meneillään ja osittain käyttöönottoaiheessa merkittävä kehityshanke, joka edistää suosituksen mukaista muutosta. Näkemystä siitä, missä määrin vienninrahoituksen vastuita voidaan ja on tarkoituksenmukaista edelleen laajentaa, ei ole muodostettu. Marraskuun 2018 lopulla asetetun julkisen vienninrahoituksen kehittämisen työryhmän on kuitenkin tarkoitus käsitellä myös valtion vastuiden kehitystä ja valtuuksien riittävyttä sekä muodostaa strateginen näkemys ja ehdotus vienninrahoitusjärjestelmän kehittämistarpeesta. Tämän työn voi olettaa edistävän tarkastuskertomuksen suosituksen mukaista kehitystä.

Edellä selostetun mukaan työ- ja elinkeinoministeriö sekä valtiovarainministeriö ovat ottaneet huomioon tarkastuksen suositukset, vaikka kehitystyö on vielä kesken. Tarkastusviraston finanssipolitiikan tarkastuskertomuksen Julkisyhteisöjen ehdolliset vastuut (4/2018) jälkiseurannassa tullaan osittain seuraamaan myös nyt käsitellyssä olevan tarkastuksen suositusten toteutumista. Jälkiseurantaa ei ole tarvetta jatkaa.

Marko Männikkö
ylivohtaja

Juha Niemelä
johtava tuloksellisuustarkastaja

JAKELU   työ- ja elinkeinoministeriö
                  valtiovarainministeriö